

ΣΤΕ 673/2018 [Εκπρόθεσμη αίτηση ακυρώσεως κατά ΑΕΠΟ αιολικού πάρκου]

Περίληψη

-Ενόψει του διαδραμόντος χρόνου, αφενός, από την έγκριση αρχικώς της ΑΕΠΟ το έτος 2001 και, αφετέρου, από την έκδοση και τη δημοσιοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης το έτος 2005, έως την άσκηση της κρινόμενης αίτησης στις 30.10.2008, ο οποίος υπερβαίνει, αντίστοιχα, τα επτά και τρία έτη, και της ευρείας δημοσιότητας που έτυχε στην τοπική κοινωνία η πραγματοποίηση του έργου, η οποία συνεκτιμάται με τα λοιπά στοιχεία για τη συναγωγή τεκμηρίου γνώσεως, σε συνδυασμό και με το εύλογο και ειδικό ενδιαφέρον των αιτούντων, συνάγεται τεκμήριο πλήρους γνώσης της προσβαλλόμενης πράξης από τους αιτούντες το αργότερο από τις αρχές του έτους 2008, ήτοι σε χρόνο που καθιστά την αίτηση εκπρόθεσμη.

-Οι προβαλλόμενοι με δικόγραφο λόγοι ακυρώσεως κατά των προαναφερόμενων πράξεων είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι, διότι στρέφονται κατά ατομικών πράξεων οι οποίες δεν προσβάλλονται παραδεκτώς.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Δ. Βασιλειάδης

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, όπως συμπληρώνεται με τα από 4.3.2009 και 10.3.2014 δικόγραφα προσθέτων λόγων ακυρώσεως, ζητείται η ακύρωση της 10693/5.8.2005 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με την οποία τροποποιήθηκε η Δ.Π. 139/2.4.2001 απόφαση του Νομάρχη Κυκλάδων, που είχε εγκρίνει τους περιβαλλοντικούς όρους εγκατάστασης αιολικού πάρκου 16 ανεμογεννητριών συνολικής ισχύος 10,56 MW σε έκταση 600,4 περίπου στρεμμάτων στη θέση «Αμμόμαξη» στην περιφέρεια του Δήμου Δρυμαλίας (ήδη Δήμου Νάξου και Μικρών Κυκλάδων) της νήσου Νάξου. Με την προσβαλλομένη μειώθηκε ο αριθμός των ανεμογεννητριών σε 9 και η συνολική ισχύς σε 7,65 MW και καθορίστηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του έργου έως 31.12.2015. Εξάλλου, με την 689/2009 απόφαση της Επιτροπής Αναστολών απορρίφθηκε αίτηση των αιτούντων για την αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλομένης.

3. Επειδή, η επωνυμία του 4ου αιτούντος σωματείου, που εκ παραδρομής αναγράφεται στο δικόγραφο της κρινόμενης αίτησης ως

«Δ΄ Κυνηγετική Ομοσπονδία Ελλάδος», πρέπει να διορθωθεί και να τεθεί ορθώς ως

«Δ΄ Κυνηγετική Ομοσπονδία Στερεάς Ελλάδος», όπως, δηλαδή, αναφέρεται στο 577/2015 πρακτικό του Διοικητικού του Συμβουλίου και στο 2430/2016

συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο προς τον πληρεξούσιο δικηγόρο του.

4. Επειδή, με έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς παρεμβαίνει στη δίκη, για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, η εταιρεία «ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΝΑΞΟΥ Α.Ε.».

5. Επειδή, στο άρθρο 5 παρ. 4 του ν. 4014/2011 (Α΄ 209) ορίζεται ότι «Για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της εμπρόθεσμης υποβολής Φακέλου Ανανέωσης ΑΕΠΟ και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας αυτής με την έκδοση της σχετικής απόφασης, η υφιστάμενη ΑΕΠΟ διατηρείται σε ισχύ. Ως εμπρόθεσμη υποβολή ορίζεται αυτή που διενεργείται τουλάχιστον δυο μήνες πριν τη λήξη της υφιστάμενης ΑΕΠΟ». Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, για την ανανέωση των περιβαλλοντικών όρων, όπως αυτοί εγκρίθηκαν με την προσβαλλόμενη 10693/5.8.2005 απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε στις 29.10.2015, πριν δηλαδή από το δίμηνο που προηγείται της λήξης της ισχύος της πράξης αυτής, αίτηση συνοδευόμενη από φάκελο, περιβαλλοντική έκθεση και άλλα στοιχεία, η διαδικασία δε της ανανέωσης βρίσκεται σε εξέλιξη (βλ. τα 82896/18.11.2016 και οικ.84181/23.11.2016 έγγραφα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου προς το Δικαστήριο). Με τα δεδομένα αυτά δεν συντρέχει περίπτωση κατάργησης της δίκης, λόγω παρόδου κατά τη συζήτηση της υπόθεσης του χρόνου ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, όπως υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα με το από 14.12.2016 υπόμνημά της, που κατατέθηκε εντός της χορηγηθείσας από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου προθεσμίας (πρβλ. ΣτΕ 2132/2016 7μ., 1348/2016, 1114/2015), και ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί.

6. Επειδή, οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι με έννομο συμφέρον ασκούν την κρινόμενη αίτηση, καθόσον από την εγκατάσταση και λειτουργία του αιολικού πάρκου επέρχονται δυσμενείς επιπτώσεις στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και δημιουργούνται κίνδυνοι για την ορνιθοπανίδα και τον θηραματικό πλούτο της περιοχής. Προβάλλουν ότι, σύμφωνα με προσκομισθέντα στοιχεία, οι δύο πρώτοι από αυτούς έχουν ακίνητη ιδιοκτησία στην Απείρανθο και την Αγιασό Νάξου, ότι τα αιτούντα σωματεία έχουν ως καταστατικό σκοπό την προστασία και ανάπτυξη του θηραματικού πλούτου της Χώρας, πλην άλλων, και στην περιοχή της εγκατάστασης του αιολικού πάρκου, ότι η πρώτη αιτούσα, κάτοικος Αθηνών, είναι επιπλέον συντονίστρια δράσεων Συλλόγου Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής (ANIMA), ότι ο δεύτερος αιτών, είναι επιπλέον μέλος της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, εθελοντής σε προγράμματα παρακολούθησης και καταγραφής των ειδών της ορνιθοπανίδας και υπεύθυνος παρακολούθησης της Σημαντικής Περιοχής για τα πουλιά της ορεινής Νάξου και ότι ο τρίτος είναι κάτοικος Απειράνθου Νάξου. Ενόψει των ανωτέρω ισχυρισμών, οι αιτούντες με έννομο συμφέρον ζητούν την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης, παραδεκτώς δε ομοδικούν, διότι προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι ερείδονται στην αυτή νομική και πραγματική βάση (πρβλ. ΣτΕ 3164/2015 7μ, 1226/2014, 2754/2012, 4448/2010, 3289/2004 7μ, 1342/1992 κ.ά.).

7. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα

εξής: Το έτος 1999, ύστερα από ενέργειες της πρώην Κοινότητας Κορώνου για την αναζήτηση επενδυτή, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Δρυμαλίας Ν. Κυκλάδων με την 31/20.3.1999 απόφασή του ενέκρινε ομόφωνα την εγκατάσταση αιολικού πάρκου ισχύος 10,56 MW στη θέση «Αμμόμαξη» στην περιφέρεια του Δήμου. Το ίδιο έτος η παρεμβαίνουσα εταιρεία «ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΝΑΞΟΥ Α.Ε.» με αίτησή της προς την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (αρ.πρωτ.12813/15.12.1999) ζήτησε άδεια χωροθέτησης αιολικού πάρκου στην ανωτέρω θέση. Εν συνεχεία, διατύπωσαν τη γνώμη τους για την εγκατάσταση του αιολικού πάρκου το Πολεοδομικό Γραφείο Νάξου, το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, η ΚΑ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, η 2η ΕΒΑ και η Διεύθυνση Δασών Κυκλάδων. Το Δημοτικό Συμβούλιο Δρυμαλίας με την 150/2.11.2000 απόφασή του δέχθηκε ότι η εκτέλεση του έργου δεν θα επιφέρει δυσμενείς επιδράσεις στο περιβάλλον, αλλά ότι θα συμβάλλει θετικά στην ανάπτυξη της περιοχής και γενικά του νησιού, και διατύπωσε ομόφωνα θετική γνώμη επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, για το περιεχόμενο της οποίας, σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση, δεν υποβλήθηκαν αντιρρήσεις από πολίτες ή εκπροσώπους φορέων. Ακολούθως, εκδόθηκε η Δ.Π. 6262/99/20.11.2000 πράξη του Νομάρχη Κυκλάδων, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του έργου για την εγκατάσταση 16 ανεμογεννητριών ισχύος 10,56 MW, την ίδια δε ημέρα (20.11.2000) εστάλη στον Δήμο Δρυμαλίας, προς ανάρτηση, ανακοίνωση-πρόσκληση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Κυκλάδων προς τους πολίτες και φορείς, για να λάβουν γνώση της μελέτης του έργου. Το Νομαρχιακό Συμβούλιο Κυκλάδων με την 121/13.12.2000 απόφαση γνωμοδότησε θετικά για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων εγκατάστασης αιολικού πάρκου ισχύος 10,56 MW. Σύμφωνα με το σχετικό αποδεικτικό, η απόφαση αυτή του Νομαρχιακού Συμβουλίου τοιχοκολλήθηκε στο νομαρχιακό κατάστημα στις 14.12.2000. Στη συνέχεια, με την Δ.Π. 139/2.4.2001 απόφαση του Νομάρχη Κυκλάδων (εφεξής: ΑΕΠΟ) εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του έργου «έως τη λήξη της άδειας λειτουργίας». Περαιτέρω, μετά την 366/15.10.2001 θετική γνωμοδότηση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ), για τη χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 7,56 MW στην παρεμβαίνουσα, η τελευταία υπέβαλε στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την από 8.11.2001 αίτηση, με την οποία ζήτησε την προέγκριση της χωροθέτησης του έργου. Η ΝΕΧΩΠ του Ν. Κυκλάδων με το από 5.2.2002 πρακτικό διατύπωσε τη γνώμη ότι η έκταση εμβαδού 600,4 περίπου στρεμμάτων δεν αποτελεί γη υψηλής παραγωγικότητας και τάχθηκε υπέρ της έγκρισης του έργου, υπό τον όρο τήρησης της διαδικασίας έγκρισης επέμβασης σε δασική έκταση. Εν συνεχεία, αφού ελήφθησαν υπόψη, πλην άλλων, το 4567/9.10.2001 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Κυκλάδων, οι θετικές εισηγήσεις της ΚΑ΄ Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και της 2ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, που περιέχονται στα έγγραφα 47/14.3.2000 και 322/29.9.2000, και το ανωτέρω πρακτικό της ΝΕΧΩΠ, ο Γ.Γ. της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με την οικ.1932/12.2.2002 απόφαση ενέκρινε τη χωροθέτηση αιολικού πάρκου με ένδεκα (11) ανεμογεννήτριες συνολικής ισχύος 7,26 MW σε έκταση 600,40 στρεμμάτων στην προαναφερθείσα θέση. Επίσης, μετά από

αίτηση της παρεμβαίνουσας ο Νομάρχης Κυκλάδων με την Δ.Π. 6262/12.2.2002 πράξη του αντικατέστησε, κατ' επίκληση της ως άνω γνωμοδότησης της ΡΑΕ, την προαναφερθείσα 139/2.4.2001 απόφασή του (ΑΕΠΟ) και ενέκρινε, έως 12.2.2010, τους περιβαλλοντικούς όρους για την εγκατάσταση 11 ανεμογεννητριών συνολικής ισχύος 7,52 MW. Στη συνέχεια, ο Γ.Γ. Περιφέρειας Ν. Αιγαίου με την 1891/12.2.2002 πράξη του χορήγησε άδεια εγκατάστασης του αιολικού σταθμού, αποτελούμενου από 11 α/γ συνολικής ισχύος 7,56 MW, η άδεια, όμως, αυτή ανακλήθηκε με την 3474/12.3.2002/15.3.2002 πράξη του, διότι δεν είχε ληφθεί η γνώμη της ΔΕΗ για τις προϋποθέσεις και τους όρους σύνδεσης του αιολικού σταθμού με το δίκτυο μεταφοράς ενέργειας. Ο Υπουργός Ανάπτυξης με την Δ6/Φ17/398/3475/29.11.2002 απόφαση χορήγησε στην παρεμβαίνουσα άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό πάρκο με 11 ανεμογεννήτριες συνολικής ισχύος 7,56 MW. Επίσης, η ΔΕΗ απέστειλε στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το από 22.1.2004 έγγραφο, σχετικά με τις τεχνικές προϋποθέσεις εγκατάστασης αιολικού πάρκου 9 ανεμογεννητριών ισχύος 7,65 MW και σύνδεσης αυτού με το δίκτυο Μ/Τ της Νάξου. Κατόπιν των ανωτέρω, η παρεμβαίνουσα με αιτήσεις της και συμπληρωματικά έγγραφα, που υπέβαλε το διάστημα 2004-2005 στην Ν.Α. Κυκλάδων και την Περιφέρεια Ν. Αιγαίου, ζήτησε την τροποποίηση της Δ.Π. 139/2.4.2001 νομαρχιακής απόφασης (ΑΕΠΟ), λόγω μείωσης της ισχύος του αιολικού πάρκου από 10,56 σε 7,65 MW, του αριθμού των ανεμογεννητριών από 16 σε 9 και του μήκους της εσωτερικής οδοποιΐας του έργου καθώς και αλλαγής του τύπου των ανεμογεννητριών. Η Ν.Α. Κυκλάδων διαβίβασε τον φάκελο της τροποποίησης στην Περιφέρεια, λόγω αρμοδιότητας της τελευταίας με βάση την κυα 15393/2332/2002

(Β' 1022). Εν τω μεταξύ, το Δημοτικό Συμβούλιο Δρυμαλίας με την 150/13.3.2004 απόφασή του γνωμοδότησε ομόφωνα θετικά για την επικαιροποίηση της ΜΠΕ του έργου, σύμφωνα με την αίτηση της παρεμβαίνουσας. Εξάλλου, σε απάντηση σχετικού ερωτήματος, η Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ με το από 143508/10.5.2005 έγγραφό της ενημέρωσε την παρεμβαίνουσα ότι η ΕΠΟ του ήδη εγκεκριμένου περιβαλλοντικά έργου μπορεί να τροποποιηθεί από την Ν.Α. Κυκλάδων, χωρίς να απαιτείται επανάληψη της διαδικασίας, διότι με τις προτεινόμενες αλλαγές οι επιπτώσεις στο περιβάλλον θα είναι μικρότερες των όσων είχαν υπολογισθεί αρχικώς. Τελικώς, μετά από νέες αιτήσεις της παρεμβαίνουσας και ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου Δρυμαλίας, το οποίο με την 103/27.5.2005 απόφαση ζήτησε την επίσπευση της διαδικασίας για την τελική έγκριση του έργου, η Περιφέρεια διαβίβασε τον φάκελο στην ΕΥΠΕ, διότι εκτίμησε ότι το έργο σχεδιάζεται εντός Ζώνης Ειδικής Προστασίας-SPA (βλ. 7112/16.6.2005 έγγραφο Διεύθυνσης ΠΕ.ΧΩ. Περιφέρειας Ν. Αιγαίου). Η ΕΥΠΕ επέστρεψε τον φάκελο στην Περιφέρεια, διότι, κατά τα εκτιθέμενα στο 145417/4.7.2005 έγγραφό της, η περιοχή του έργου δεν περιλαμβάνεται στον Εθνικό Κατάλογο των προτεινόμενων προς ένταξη στο δίκτυο Natura 2000 (SCI) περιοχών ούτε είναι ενταγμένη στο Κοινοτικό Δίκτυο των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της άγριας ορνιθοπανίδας (SPA). Επίσης, το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ έστειλε στην παρεμβαίνουσα το

166262/2535/30.6.2005 έγγραφο, σύμφωνα με το οποίο η περιοχή ανατολικά της πόλης Κεραμωτής της Νάξου, εμφανιζόμενη σε συνημμένο στο έγγραφο χάρτη, δεν περιλαμβάνεται στον Εθνικό Κατάλογο των προτεινόμενων προς ένταξη στο δίκτυο Natura 2000 περιοχών κατά την οδηγία 92/43/ΕΟΚ ούτε είναι ενταγμένη στο Κοινοτικό Δίκτυο των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της άγριας ορνιθοπανίδας (SPA) κατά την οδηγία 79/409/ΕΟΚ. Εν τέλει, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου εξέδωσε την, προσβαλλόμενη εν προκειμένω, 10693/5.8.2005 απόφαση, με την οποία, αφού έλαβε υπόψη την προέγκριση χωροθέτησης του αιολικού πάρκου, τις εισηγήσεις της Διεύθυνσης Δασών Κυκλάδων και των υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού, καθώς και τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Δρυμαλίας, τροποποίησε την προαναφερθείσα Δ.Π. 139/2.4.2001 νομαρχιακή απόφαση (ΑΕΠΟ) ως προς την ισχύ και τον αριθμό των ανεμογεννητριών και ενέκρινε τους περιβαλλοντικούς όρους του έργου έως 31.12.2015. Η ανωτέρω απόφαση του Γενικού Γραμματέα, τοιχοκολλήθηκε στον πίνακα ανακοινώσεων της Ν.Α. Κυκλάδων στις 23.8.2005 (βλ. σχετικό αποδεικτικό). Επίσης, το Νομαρχιακό Συμβούλιο Κυκλάδων με την 701/23.8.2005 ανακοίνωσή του κάλεσε τους πολίτες και τους φορείς να λάβουν γνώση της απόφασης και δημοσίευσε ανακοίνωση του Νομαρχιακού Συμβουλίου για την έκδοσή της απόφασης στην εφημερίδα ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ (φύλλο 23.9.2005). Εξάλλου, ύστερα από αίτηση της παρεμβαίνουσας, ο Διευθυντής Δασών Κυκλάδων εξέδωσε την 3404/27.9.2005 πράξη χαρακτηρισμού εκτάσεων συνολικού εμβαδού 592.264,83 τ.μ. στην προαναφερθείσα θέση «Αμμόμαξη». Η εν λόγω πράξη χαρακτηρισμού αναρτήθηκε στον πίνακα ανακοινώσεων του Δήμου Δρυμαλίας (βλ. το από 10.10.2005 αποδεικτικό) και περίληψή της δημοσιεύθηκε στις εφημερίδες «Κυκλαδική» και «Γενική Δημοπρασιών» στις 11.10.2005. Ακολούθως, ύστερα από εισηγήσεις των δασικών υπηρεσιών, ο ίδιος ως άνω Γενικός Γραμματέας ενέκρινε, με την 18479/16.12.2005 απόφασή του, την επέμβαση σε δημόσια δασική και χορτολιβαδική έκταση συνολικού εμβαδού 73,756 περίπου στρεμμάτων στη θέση «Αμμόμαξη» με σκοπό την υλοποίηση του έργου. Επίσης, η ΡΑΕ εξέδωσε τις 297/2006 και 362/2006 γνωμοδοτήσεις, προκειμένου να τροποποιηθεί και η χορηγηθείσα στην παρεμβαίνουσα άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Στη συνέχεια, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου με την 4548/26.3.2007 απόφαση χορήγησε στην παρεμβαίνουσα άδεια εγκατάστασης του ως άνω αιολικού σταθμού, διετούς ισχύος και το Δ.Σ. Δρυμαλίας με την 226/19.10.2007 απόφαση ενέκρινε ομόφωνα την τροποποίηση του από 2.11.1999 ιδιωτικού συμφωνητικού μεταξύ του Δήμου και της παρεμβαίνουσας. Σε εκτέλεση της 18479/16.12.2005 έγκρισης επέμβασης σε δασική έκταση, η δασική υπηρεσία εγκατέστησε την παρεμβαίνουσα στη θέση «Αμμόμαξη» στις 13.3.2008 (βλ. σχετικό πρωτόκολλο εγκατάστασης). Στις 30.10.2008 οι αιτούντες άσκησαν την κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως κατά της προαναφερθείσας 10693/5.8.2005 απόφασης του Γ.Γ. Περιφέρειας Ν. Αιγαίου, που τροποποίησε τους περιβαλλοντικούς όρους του έργου. Μετά την άσκηση της υπό κρίση αίτησης ακυρώσεως, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου εξέδωσε τις

οικ.25787/16065/10.9.2009 και Α.Π. 5035/3289/30.3.2010 αποφάσεις, με τις οποίες, αντιστοίχως, παρέτεινε τη διάρκεια ισχύος της άδειας εγκατάστασης έως 26.3.2011 και χορήγησε άδεια λειτουργίας του αιολικού πάρκου, διάρκειας είκοσι ετών. Τέλος, όπως προαναφέρθηκε, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε στις 29.10.2015 αίτηση για την ανανέωση των περιβαλλοντικών όρων του αιολικού πάρκου.

8. Επειδή, το άρθρο 46 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 (Α΄ 8) ορίζει ότι «Η αίτηση ακυρώσεως ασκείται, αν δεν ορίζεται ειδικώς διαφορετικά, μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών που αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης της προσβαλλόμενης πράξης ή της δημοσίευσής της, αν την τελευταία επιβάλλει ο νόμος ή, διαφορετικά, από τότε που ο αιτών έλαβε πλήρη γνώση της πράξης ...».

9. Επειδή, η δημοσίευση της προσβαλλόμενης 10693/5.8.2005 πράξης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με την οποία τροποποιήθηκε η ΑΕΠΟ του έργου (Δ.Π. 139/2.4.2001) δεν επιβάλλεται από τον νόμο, αλλά προβλέπεται διαδικασία δημοσιοποίησής της κατά τους όρους της κ.υ.α. Η.Π.

37111/2021/26.9.2003 (Β΄ 1391), η τήρηση ή μη της οποίας δεν επηρεάζει, κατ' αρχήν, τη νομιμότητα της πράξης. Εξετάζεται όμως αν, από τα στοιχεία του φακέλου, σε συνδυασμό με την πάροδο ικανού χρόνου από την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας έως την κατάθεση της αίτησης ακυρώσεως, το εύλογο ενδιαφέρον των αιτούντων και τις εκάστοτε ιδιαίτερες περιστάσεις, συνάγεται ή τεκμαίρεται πλήρης γνώση της προσβαλλόμενης πράξης από τους αιτούντες σε χρόνο που καθιστά εκπρόθεσμη την ασκηθείσα αίτηση ακυρώσεως (πρβλ. ΣτΕ 2006/2015, 3224/2014, 2484/2013, πρβλ. επίσης ΣτΕ 519/2016, 513-515/2016, 3164/2015 7μ, 4317/2013, 3649/2013, 3648/2013, 673/2010 Ολ., 2469/2009, 2173/2002 Ολ. κ.ά.).

10. Επειδή, η αίτηση ακυρώσεως κατατέθηκε στις 30.10.2008, ήτοι μετά την πάροδο τριών ετών και δύο μηνών περίπου από την έκδοση της 10693/5.8.2005 προσβαλλόμενης απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι εμπροθέσμως ασκούν την υπό κρίση αίτηση, διότι έλαβαν γνώση για την «ενδεχόμενη» εγκατάσταση αιολικού πάρκου στη νήσο Νάξο ύστερα από σχετική πρόσκληση του Δημάρχου Δρυμαλίας κατά την ενημέρωση-συζήτηση της 29ης Σεπτεμβρίου 2008 και περαιτέρω διότι δεν παρήλθε εύλογος χρόνος, σε σχέση με το πρόδηλο ενδιαφέρον που έπρεπε να επιδείξουν για την προστασία της περιοχής, από την έκδοση της προσβαλλομένης, η οποία ως ατομική διοικητική πράξη γενικού περιεχομένου δεν τους κοινοποιήθηκε. Επίσης, με το από 13.12.2016 υπόμνημα, το οποίο κατατέθηκε εντός της χορηγηθείσας από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου προθεσμίας, οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι η τοποθέτηση πινακίδων και η έναρξη εργασιών δεν υποδηλώνουν το είδος του έργου που πρόκειται να εκτελεστεί και ότι και η έκδοση της άδειας εγκατάστασης στις 12.2.2002 δεν αρκεί για να θεμελιώσει το εκπρόθεσμο της αίτησης, διότι απαιτείται πλήρης γνώση της προσβαλλόμενης πράξης. Αντιθέτως, προς τους ανωτέρω ισχυρισμούς των αιτούντων, το εμπρόθεσμο της υπό κρίση αίτησης αμφισβητείται τόσο από την παρεμβαίνουσα όσο και από τη Διοίκηση. Η παρεμβαίνουσα εταιρεία ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη αποτελεί τροποποίηση νομαρχιακής απόφασης του έτους 2001, ότι

από τον Αύγουστο του 2006 είχε τοποθετηθεί μεγάλη πινακίδα για το έργο διαστάσεων 1,30μΧ3μ στον κεντρικό δρόμο Νάξου – Κορώνου στο σημείο που αρχίζει η οδός πρόσβασης προς το έργο (βλ. προσκομισθείσα φωτογραφία), ότι ο σχεδιασμός του έργου και οι διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν έλαβαν ευρύτερη δημοσιότητα και συζητήθηκαν επανειλημμένα στο Δημοτικό Συμβούλιο, ότι στις 10.8.2007 υπεγράφη η σχετική σύμβαση με τη ΔΕΗ και στις 13.3.2008 το πρωτόκολλο εγκατάστασης στη δασική έκταση, ότι τον Μάιο του 2008 ξεκίνησε η κατασκευή του δρόμου πρόσβασης στο χώρο του έργου και η διαμόρφωση των πλατειών εγκατάστασης των ανεμογεννητριών και ότι στις 29.9.2008, σύμφωνα με τις σχετικές πιστοποιήσεις εργασιών, είχε ολοκληρωθεί σημαντικό τμήμα του έργου και ειδικότερα είχαν ολοκληρωθεί οι εκσκαφές των θεμελίων των βάσεων των α/γ, η διάνοιξη και διαμόρφωση της οδού πρόσβασης κατά 90% κ.ά. Επίσης, η παρεμβαίνουσα προσκόμισε φωτοαντίγραφα εφημερίδων με δημοσιεύματα για την κατασκευή του αιολικού πάρκου (Δημοτικός και Κοινοτικός Τύπος 25.3.2002, Ναξιακό Παρόν Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2003) καθώς και πρακτικά του Γ΄ Πανελληνίου Συνεδρίου, Αθήνα 2007, με θέμα «Η Νάξος δια μέσου των αιώνων», σύμφωνα με τα οποία ο πρόεδρος του Δ.Σ. Δρυμαλίας αναφέρθηκε εκτενώς στην κατασκευή του αιολικού πάρκου. Κατά την παρεμβαίνουσα, από την παρέλευση του ως άνω μακρού χρονικού διαστήματος σε συνδυασμό με το εύλογο ενδιαφέρον των αιτούντων, συνάγεται τεκμήριο πλήρους γνώσεως της προσβαλλομένης εκ μέρους των αιτούντων σε χρονικό σημείο πολύ προγενέστερο της 29.9.2008, την οποία αναφέρουν οι αιτούντες ως ημερομηνία γνώσεως της προσβαλλομένης. Εξάλλου, η Διοίκηση ισχυρίζεται ότι με βάση την έκδοση της αρχικής έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και της αρχικής άδειας εγκατάστασης, τα έτη 2001 και 2002 αντίστοιχα, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι αιτούντες έλαβαν γνώση της προσβαλλομένης σε χρόνο πολύ προγενέστερο της ημερομηνίας άσκησης της αίτησης (βλ. το ΑΠΕ/Φ17.398/οικ. 3441/13.2.2012 έγγραφο του ΥΠΕΚΑ προς το Δικαστήριο)

11. Επειδή, από τα προαναφερθέντα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η διαδικασία για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του επίμαχου αιολικού πάρκου κινήθηκε το έτος 1999 και οι περιβαλλοντικοί όροι του έργου, όπως αυτό είχε σχεδιαστεί αρχικώς, εγκρίθηκαν το έτος 2001, το επόμενο δε έτος (2002) εγκρίθηκε η χωροθέτηση του έργου και αντικαταστάθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι. Εξάλλου, κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης τηρήθηκαν οι διατυπώσεις δημοσιότητας της ΜΠΕ. Περαιτέρω, τα επόμενα έτη, λόγω της τροποποίησης των αρχικών περιβαλλοντικών όρων, της επικαιροποίησης της ΜΠΕ και της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην ολοκλήρωση της αδειοδότησης του έργου, το ζήτημα απασχόλησε επανειλημμένα την τοπική κοινωνία και για τον λόγο μάλιστα αυτόν εκδόθηκαν οι προαναφερθείσες αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Δρυμαλίας. Παράλληλα, και έως την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, δηλαδή το διάστημα 1999-2005, διατυπώθηκαν οι γνώμες των συναρμόδιων δασικών, πολεοδομικών και αρχαιολογικών υπηρεσιών, οι οποίες κοινοποιήθηκαν και στους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης (Ν.Α., Δήμο Δρυμαλίας κ.ά.). Επίσης, η 10693/5.8.2005 προσβαλλόμενη

πράξη δημοσιοποιήθηκε στην τοπική κοινωνία, δεδομένου ότι α) η απόφαση τοιχοκολλήθηκε στο κατάστημα της Ν.Α. Κυκλάδων, β) εκδόθηκε ανακοίνωση-πρόσκληση του Νομαρχιακού Συμβουλίου, προκειμένου το κοινό να λάβει γνώση της απόφασης και γ) δημοσιεύθηκε στον τοπικό τύπο περίληψη ανακοίνωσης του Νομαρχιακού Συμβουλίου για την έκδοση της ως άνω πράξης. Εξάλλου, η 3404/27.9.2005 πράξη χαρακτηρισμού του Διευθυντή Δασών Κυκλάδων αναρτήθηκε στο δημοτικό κατάστημα και περίληψή της δημοσιεύθηκε στον τοπικό τύπο τον Οκτώβριο του 2005. Στη συνέχεια, χορηγήθηκε έγκριση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και έγκριση επέμβασης σε δασική έκταση. Επιπλέον, κατά τους ισχυρισμούς της παρεμβαίνουσας, οι οποίοι δεν αντικρούονται ειδικώς από τους αιτούντες, η διαδικασία εγκατάστασης του αιολικού πάρκου είχε τύχει ευρείας δημοσιότητας στην τοπική κοινωνία και από το έτος 2006 είχε τοποθετηθεί ενημερωτική πινακίδα στην περιοχή εγκατάστασης του έργου, ενώ από τον Μάιο του έτους 2008 ξεκίνησαν και οι εργασίες για την υλοποίησή του. Εξάλλου, στην προκειμένη περίπτωση ο τρίτος από τους αιτούντες φέρεται ως κάτοικος Απειράνθου του Δήμου Δρυμαλίας στην περιφέρεια του οποίου επρόκειτο να εγκατασταθεί το έργο, οι λοιποί δε αιτούντες, οι οποίοι μάλιστα ενώνονται με τον δεσμό της ομοδικίας στο ίδιο δικόγραφο με τον τρίτο αιτούντα, στηρίζουν το έννομο συμφέρον τους για την άσκηση της αίτησης στο ειδικό και έντονο ενδιαφέρον τους που απορρέει από την ενεργό συμμετοχή των δύο πρώτων σε περιβαλλοντικές οργανώσεις και τον καταστατικό σκοπό του τέταρτου και πέμπτου για την προστασία της χλωρίδας και της πανίδας. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα και ιδίως ενόψει του διαδραμόντος χρόνου, αφενός, από την έγκριση αρχικώς της ΑΕΠΟ το έτος 2001 και, αφετέρου, από την έκδοση και τη δημοσιοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης το έτος 2005, έως την άσκηση της κρινόμενης αίτησης στις 30.10.2008, ο οποίος υπερβαίνει, αντίστοιχα, τα επτά και τρία έτη, και της ευρείας δημοσιότητας που έτυχε στην τοπική κοινωνία η πραγματοποίηση του έργου, η οποία συνεκτιμάται με τα λοιπά στοιχεία για τη συναγωγή τεκμηρίου γνώσεως, σε συνδυασμό και με το εύλογο και ειδικό ενδιαφέρον των αιτούντων, συνάγεται τεκμήριο πλήρους γνώσης της προσβαλλόμενης πράξης από τους αιτούντες το αργότερο από τις αρχές του έτους 2008, ήτοι σε χρόνο που καθιστά την αίτηση εκπρόθεσμη, κατ' άρθρο 46 του π.δ. 18/1989 (πρβλ. ΣτΕ 3762/2015, 3224/2014, 2474/2010, 673/2010 Ολ., 672/2010 Ολ., 1793/2009, 2220/2008, 3951/2006, 606/2002 Ολ. κ.ά.). Συνεπώς η κρινόμενη αίτηση κατά το μέρος που πλήττει την 10693/5.8.2005 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ασκήθηκε εκπροθέσμως και είναι απορριπτέα για τον λόγο αυτόν.

12. Επειδή, το αντικείμενο της ακυρωτικής δίκης προσδιορίζεται με το αρχικό δικόγραφο της αίτησης ακυρώσεως και δεν μπορεί παραδεκτώς να διευρυνθεί με δικόγραφο πρόσθετων λόγων (βλ. ΣτΕ 2367/2007 Ολ., 2240/1999 Ολ., 1465/1995 Ολ. πρβλ. ΣτΕ 4028/2014). Περαιτέρω, η αόριστη μνεία στο δικόγραφο της αίτησης ως συμπροσβαλλομένης και «κάθε άλλης συναφούς πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης» δεν υποχρεώνει το Δικαστήριο να ερευνήσει την υπόθεση από την άποψη αυτή (ΣτΕ 1585/2016 7μ. κ.ά.).

13. Επειδή, με το δικόγραφο της κρινόμενης αίτησης δεν πλήττονται οι προαναφερθείσες 4548/26.3.2007 και 5035/3289/30.3.2010 αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με τις οποίες χορηγήθηκαν στην παρεμβαίνουσα, αντιστοίχως, άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας του αιολικού σταθμού. Επομένως, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, απαραδέκτως με το από 10.3.2014 δικόγραφο προσθέτων λόγων ακυρώσεως επιχειρείται η διεύρυνση του αντικειμένου της δίκης, με την προσβολή το πρώτον με το δικόγραφο αυτό των παραπάνω αποφάσεων. Το απαράδεκτο δε αυτό δεν δύναται να θεραπευθεί με την προβολή κατά των πράξεων αυτών λόγων ακυρώσεως το πρώτον με δικόγραφο προσθέτων λόγων (πρβλ. ΣτΕ 2639/2009 Ολ., 3941/2008, 3804/2001 Ολ., 6069/1996 Ολ., 1465/1995 Ολ.). Ενόψει αυτού, οι προβαλλόμενοι με το από 10.3.2014 δικόγραφο λόγοι ακυρώσεως κατά των προαναφερομένων πράξεων είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι, διότι στρέφονται κατά ατομικών πράξεων οι οποίες δεν προσβάλλονται παραδεκτώς προεχόντως για τον λόγο αυτό (πρβλ. ΣτΕ 2105/2013, 3941/2008 κ.ά.).

14. Επειδή, κατόπιν τούτων, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η παρέμβαση.